

завдання для усіх юристів професіоналів в умовах трансформації сучасного українського права.

Список використаних джерел:

1. Скуріхін С. М. Морфологія і динаміка правової культури : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2020. С. 130.
2. David A. Funk Book review Berman's european legal history. URL: <https://scholar.valpo.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1465&context=vulr>
3. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : монографія [Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.] ; за ред. Ю. М. Оборотова. Одеса : Фенікс, 2012. 492 с.
4. Кахнич В. С. Становлення і розвиток правової освіти та науки на юридичному факультеті Львівського університету (XVII–XX ст.): історико-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.01. Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2012. 23 с.
5. Селіванов В. До проблеми розроблення концепції розвитку вітчизняної юридичної науки. *Право України*. 2001. № 7. С. 12–14.

Ключові слова: юридична наука, трансляція права, суб'єкти правової спадщини, юристи професіонали, правова культура юриста, інституціоналізація права.

Key words: legal science, translation of law, subjects of legal heritage, professional lawyers, legal culture of a lawyer, institutionalization of law.

ДЖУРАСВА ОЛЕНА ОЛЕКСІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальної теорії права та держави,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУЧАСНА УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУРСУ РОЗВИТКУ

На сьогоднішній день Україна, яка є незалежною, демократичною, суверенною державою [1] вже понад тридцять років, опинилась в умовах військового стану, що було спричинено військовою агресією з боку сусідньої держави – Російської Федерації. Багато напрямків суспільного та державного розвитку опинились заблокованими на деякий час, однак, українська держава досить чітко показала всьому світу свій ключовий напрямок розвитку, а саме, шлях вступу до Європейського Союзу, який був ще початий декілька років тому.

Добре відомо, що Україна за своїм потенціалом досить відчутно та вигідно відрізнялася від багатьох інших країн пострадянського простору, сусідніх східноєвропейських держав.

Але Україна у певному сенсі ще відстає у своєму розвитку, наприклад, від держав Балтії, адже ці країни більш успішно розвиваються,

вони вже стали членами НАТО та Європейського Союзу. Щоб з'ясувати причини такого стану справ та реально оцінити перспективи, А. І. Кудряченко провів об'єктивний аналіз, взявши до уваги найширший спектр чинників різного рівня та ваги. Перш за все це стосується спроможності України на реальну ефективну внутрішню та зовнішню політику в якості впливового суб'єкта міжнародних відносин. Було наголошено, що зовнішня політика є продовженням внутрішньої. Від того, наскільки ефективною та цілеспрямованою в демократичних перетвореннях є внутрішня політика, в даному випадку України, значною мірою залежить успіх її зовнішньополітичних стратегій. Слід взяти до уваги рівень економічного та соціального розвитку країни, зокрема формування так званого середнього класу, як великого прошарку суспільства. Адже саме він покликаний забезпечувати не лише економічне піднесення, а й значною мірою політичну стабільність суспільства. Також варто оцінити рівень дотримання європейських демократичних цінностей, прав і свобод в Україні, результативність трансформаційних реформ. Водночас маємо враховувати стратегічні підходи головних геополітичних акторів, відповідних міжнародних формувань та організацій і їхню реальну політичну лінію відносно нашої держави [2, с. 148]. Цей аналіз було проведено ще у 2010 році та на сьогодні багато чого було виправлено та удосконалено за допомогою відповідних реформ та інших чинників.

Збройна агресія Російської Федерації проти України стала довгостроковим чинником впливу на національну безпеку нашої країни в усіх її сферах. Віднині це частина української політичної, економічної, воєнної та соціальної реальності. Унаслідок анексії Криму й тимчасової окупації РФ окремих районів Донецької та Луганської областей за підтримки та безпосередньої участі РФ протягом 2014 року, було не тільки порушено територіальну цілісність нашої держави, а й піддано істотній деформації всю систему глобальної та регіональної безпеки, поставлено під сумнів систему міжнародного права. Майже всі міжнародні гарантії безпеки для України (зокрема і в межах Будапештського меморандуму) виявилися марними в умовах, коли агресором виступив один із гарантів безпеки, постійний член РБ ООН – Російська Федерація [3, с. 33].

Європейський Союз із моменту створення поступово перетворився в один із найпотужніших економічних, фінансових і політичних центрів світу. Саме тому вступ до ЄС є одним з головним напрямів розвитку економіки країни. Європейська інтеграція і членство в ЄС для України є найкращим способом реалізації національних інтересів та побудови економічно розвиненої держави, а також зміцнення позицій у глобальній системі міжнародних відносин [4, с. 87].

Європейська інтеграція для України – шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості. Також це гарна можливість отримати іноземні інвестиції і новітні технології, поліпшити конкурентні можливості вітчизняних виробників, доступ на світові ринки. Можна виділити декілька аргументів на користь розвитку взаємного

співробітництва між нашою країною та ЄС з урахуванням особливостей економіки України на даний момент:

1. Європейський Союз є великим ринком збуту, а також гарним ринком для імпорту продукції.

2. Торгівля з ЄС є важливим джерелом валюти.

3. Виробничі технології. Українські підприємства відстають від своїх аналогів у передових європейських країнах, українська держава не має капіталу, необхідного для модернізації наявних і створення нових сучасних підприємств. Без модернізації виробничих структур Україна навряд чи може залишити шлях сталого економічного розвитку і подолати зростаюче відставання від економічно розвинених країн. Доступ до ринку ЄС, своєю чергою, відкриє доступ до України іноземним інвесторам та капіталу.

4. Доступ до європейського ринку українських підприємств має велике значення як джерело досвіду та практичних навичок, щоб конкурувати з виробниками в інших країнах.

5. Розвиток співпраці з ЄС сприятиме більш ефективному використанню потенціалу України як транзитної держави, що означає збільшення доходів від експорту транспортних послуг та розвиток суміжних галузей.

6. Співпраця з ЄС означатиме, що існуватимуть відповідні правила і стандарти, розробка і впровадження економічної політики. А це, своєю чергою, буде сприяти прозорості середовища виробничої і комерційної діяльності на внутрішньому ринку, який є надзвичайно важливим для України.

7. Розвиток міжнародного співробітництва в загальних і господарських зв'язках з ЄС безпосередньо впливає на більш раціональний розподіл ресурсів, підвищення ефективності економічних процесів [5, с. 233-234].

Основні політичні вигоди від європейської інтеграції – зміцнення стабільності демократичної політичної системи та її інститутів, модернізація нормативно-правової бази, прозорість національного законодавства, поглиблення культури демократії і поваги прав людини тощо. Європейська інтеграція означає також зміцнення національної безпеки і безпеки громадян, оскільки вона виключає застосування сили як методу врегулювання протиріч і рішень.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Кудряченко А. І. Європейський вибір України: необхідність, реалії, перспективи. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2010. Вип. 15. С. 147–154.
3. Зельманович І. І. Російська військова агресія в Україні: можливі сценарії та способи врегулювання конфлікту. *Прикарпатський вісник НТШ. Думка*. 2017. № 5–6. С. 33–40.

4. Кухарська Н. О. Україна в сучасних інтеграційних процесах : [навч. посіб.] Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2015. 186 с.
5. Артёмов І. В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми, перспективи. Ужгород : АУТДОР-ШАРК, 2014. 380 с.

Ключові слова: європейська інтеграція, Європейський Союз, інтеграційні процеси, міжнародне співробітництво, сучасна держава.

Key words: European integration, European union, integration processes, the international cooperation, modern state.

ПОДКОВЕНКО ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Західноукраїнський національний університет,
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
кандидат юридичних наук, доцент*

МЕЛЬНИЧУК АНАСТАСІЯ СЕРГІЇВНА

*Західноукраїнський національний університет,
здобувач вищої освіти*

ПРОГАЛИНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Сучасний світ характеризується динамічними змінами, які зумовлюються процесами міжнародної інтеграції, розвитком ринкової економіки, впливом інформаційних технологій, ускладненням суспільних відносин, появою нових галузей. Такі зміни відбуваються практично в усіх сферах суспільного життя і потребують вчасного та адекватного правового регулювання. Однак, законодавцю не завжди вдається швидко та якісно реагувати на зміни у суспільних відносинах, приймаючи відповідні нормативно-правові акти. Така ситуація зумовлює появу прогалин у законодавстві. Аналізуючи дану проблему, більшість науковців схиляються до думки, що це абсолютно нормальний процес, який може стосуватися, навіть на перший погляд найдосконалішого законодавства. Автори Юридичної енциклопедії визначають прогалини у законодавстві як «повну або часткову відсутність законодавчої регламентації певної групи суспільних відносин, що потребують правового регулювання» [1, с. 148]. Найчастіше прогалини виявляють у процесі регулювання конкретних суспільних відносин, коли відсутня необхідна норма права.

Спочатку для юристів прогалини в законодавстві були надзвичайно серйозною проблемою, але згодом було сформовано вихід з даної ситуації через два основних підходи: аналогію права та аналогію закону. Звичайно, це був довготривалий та важкий процес, адже думки науковців та юристів-практиків на рахунок цього кардинально різнилися: перші стверджували, що законодавство бездоганне і явище недоскона-